

PAGINILE ZILEI

Botniță. — Ce se întâmplă era de prevăzut: Toți miluții germani — fie ca discipoli ai răposatului Maiorescu — fie pentru tumbelul lor cultural în fața a-tot puterniciei Berlinului — miluții care cu cathedre universitare, care cu alte situațiuni; toți acești indivizi slugarnici și fără caracter care, timp de patru-zeci și opt de ani de Domnie ai regelui Carol, au fost înainte mergătorii pan-germanismului în Orient; în sfârșit, indivizii care au împins nepatriotismul până a depărtă, pe cale orthographica *academica*, limba noastră de origina ei; — aceștia, cât și pescuitorii în apă turbure câți cred că vor ajunge astfel personalități în literatură, sau în politică, vor să facă să creadă pe francezi că-nici usturoi n'au mâncat nici gura nu le miroase.

Dându-și mana cu niște bine-cunoscuți apași ai presei noastre care au fost larg plătiți din banii rusești și englezești ca să facă pe *ghedenișii* ziari-mului roman intru proslăvirea unei alianțe ce ne schimbă în colaboratorii luarei Constantinopolului pe seama Rusiei și în ai peirei noastre — sunt cu toții coperși astăzi de un uriaș patriotizm, sau, mai bine-zis, de un filo-franțuzism ce e cel mai puțin comic.

De aci, banchetele date d. lui de Flers; profunda indignare, prin „*Viața-Nouă*”, a unui d. V. Faraschivescu, în privirea atitudinii „*Literatorului*” în timpul ocupațiunii, indignare dată la lumină, — din netericire pentru d. sul, dupe a escrocului Izidor A. Stern, Agenția de publicitate, str. Matei Milo No. 5) publicata încă cu două luni înainte, prin ziarul *Isbinda*, și, de asemenea, indignarea nu mai puțin profundă a poetului scriop Ovid Densușianu, ale cărui versuri urmează rythmul corpului său. Acesta, mai drastic chiar, — și, spre a se arată om deștept — imi orthographiaza numele cu *c* și *k* (*Mackedonski*) — probabil pentru ca ei să semene cu al lui *Mackenssen*, și mă trimite să-mi pun candidatura la *Academia de la Berlin*...

Dar schiopul poet uită că această Academie a fost fondată, după indemnul lui *Voltaire*, de Frederic-cel-mare, și mai uită ca: în Academia din care tac eu parte nu vor intra nici-o dată *Densușeni* și *Paraschivesți*...

În ea ma voi afla alături, — cât va fi o limbă română — cu Ion Henade Radulescu, cu Bolintineanu, cu Alexandri, cu Nicolae Balcescu, cu Ion Ghika, cu Odobescu și cu alții mulți al căror patriotizm n'a fost politicianismul, ci care au luptat pentru a întemeia această limbă, pe care, piticu de azi o pangăresc prin scâlcierile lor.

Cum însă acuzările de trădare ale celor care, — ei — ar trebui să stea pe banca parașilor — merg crescând, — în curând jumătate țara va fi întocmită din tradatori, și jumătate din patrioți apelpisipi. Aceștia din urmă le fagaquiesc, totuși, o spicuire în trecutul lor spre a se vedea cine au fost cu adevărat filo-germani, și cine sunt cei care au lucrat neîncetat și cu cynism în privirea romanismului făcându-se promotorii înființării de școli Frobeliane, și patronand întregul sistem educativ german. Se va vedea, cu această ocaziune, cum ei alungau cu uispreț tot ce era francez și cum nu doreau de cât germanizarea României.

Alex. Macedonski

Poezia pe care o dăm azi este a poetului Constant Cantili, un vechi colaborator al „*Literatorului*”. Ea este de curând scrisă — cum a fost și cea din numărul trecut — și amândouă dovedesc că dânsul de și a renunțat la publicitate, nu și-a pierdut talentul. — Cantili este autorul unei minunate poeme: *Bertha*, al cătorva piese de teatru cu adevărat clasice și de mare efect dramatic (ce zac în cartoanele teatrului), al unui volum de poezii și al unor povestiri în proză ce vor avea un loc de frunte în literatura română.

Th. M. Stoenescu Unul dintre fondatorii „*Literatorului*” — poet și autor dramatic cu merite din cele mai însemnate — se află greu bolnav de tifos exantematic, la spitalul Colentina. Vestea e dintre cele mai dureroase pentru cei care l'au cunoscut. Stoenescu, însemnează, în literatura de astăzi, începutul ei. A făcut parte din generație în care entuziasmul vibra încă prin re- cei ce tot tineri — printre cei care își scriau versurile cu cerneală polcită, și, apoi, dau tuga cu ele la gazetărie.

Distins de Bonifaciu Florescu, profesorul său la lyceu, el avu trumosul indemn de a se găni la fondarea unei reviste, și, puțin în urmă, „*Literatorul*” apărură.

Suflet sincer și entusiast, caracter leal, Stoenescu este astăzi, o lume apusă. — Pe lângă că a participat la fondarea

„*Literatorului*”, Stoenescu mai este și întemeietorul Academiei Lyrice.

Il urăm, din toată inima, grabnică însănătoșire.

Procesul Ziariștilor iată un proces care ar fi trebuit să nu fie sustras juridicțiunii lui naturale. Sentința, în acest caz, ar fi câștigat o valoare fundamentală. — Una din gloriile literare ale Transilvaniei — cum este d. Slavici — nu se judecă de o *Curte Marțială*. Parcă nu în acest chip ar fi trebuit a se începe la noi cimentarea unirei cu frații noștrii de peste munți.

Dar o astfel de condamnare trebuie cercetată amănunțit, și pe temeiul valorii morale și sociale a fie-cărui condamnat, și, pentru aceasta, trebuiesc așteptați timpi mai liniștiți.

Doamna Alexandrina Scurtu, o distinsă poetă gălățeană, ne-a trimis spre publicare mai multe poezii, între cari un *Sonet* ce a apărut în numărul trecut. Se pare însă, din scrisoarea ce primim, că acelui sonet i s'a alterat textul — probabil din cauza greșitei transcrierii a secretarului nostru de redacție.

Rugăm pe grațioasa Doamnă a ne trimite de urgență originalul, căci el lipsea din scrisoarea în care ni se anunța că se află.

Cursuri de Desemn, (Artă decorativă, ulei, pastel etc). c. Moșilor 160. A se adresa dela 12—3 p. m. În-vățământ cu totul superior și practic.

Bimbașa Sava de d. I. Peretz, Director-gen. al Theatreelor, și profesor -universitar, pe lângă valoarea ei înaltă ca operă dramatică este și o admirabilă reconstituire a epocii în care se petrece.

Autorul a realizat acest lucru rar: de a ne proiecta cu totul în afară de ziua de azi, și de a ne face se trăim cu Lazăr și cu Heliade, cu Văcăreștii și cu felurite personalități ale timpului, cele d'întai gângăviri ale romanismului.

Aceasta nu ne miră: D. Peretz este, ca om, un fermecător al cuvântului, și, auzindu-l, îți explici înțiruirea socială pe care a avut-o familia sa în anul 1848, și în cei următori.

Il felicit sincer pentru opera sa literară.

Un mare fruntaș poet al tinerimei noastre, *Victor Eftimiu*, s'a înapoiat din streinătate, spre a-și privi dușmanii în față. El ne dă cu acest prilej întâietatea unei prea frumoase nuvele a lui: *Casa Părintească*, și se'l afirmă tot de odată și ca prozator de înaltă valoare. *Victor Eftimiu*, a avut energia, cât a stat în Paris, să-și croiască un început de drum în literatura mondială. Aceasta era o crinidă ce nu i se putea ierta aici, și, pe loc o cabală s'a și format în contra lui. — *Victor Eftimiu*, în Paris, a scris, în *Figa o* și în mari reviste franceze, și a dat la lumină o frumoasă lucrare literară: *Contes roumains*, apărută în editură.

Dragoslav, principalele povestitorilor români de azi, s'a întors în capitală. În tot timpul războiului a fost mobilizat, și a adus mari servicii răniților, ca intrurier la un spital. Dar și *Dragoslav* este un trădător și un vândut nemților.

Revendicările feminine este titlul unei cercetări nepărtinitoare, a cărei publicare suntem siliți însă s'o amânăm pentru numărul viitor.

Marele prozator Sadoveanu a făcut să apară în Iași, în preună cu un scriitor de mult talent, d. Topârceanu, revista *Insemnari Literare*.

E o publicațiune cu osebire merituosă, și îi urăm bun succes

A. M.

În momentul punerii sub tipar al revistei, afiu încetarea din viață, a lui Th. M. Stoenescu. Sunt cu desăvârșire de crud izbit de această dureroasă veste.

În numărul viitor, voi vorbi pe larg, despre neașteptata moarte.

„*Literatorul*” a pierdut în Stoenescu, pe unul dintre întemeietorii lui.

Al. Macedonski.

Vernisagiul **nouei societăți „Arta Română”**, din care fac parte cei mai de frunte pictori și sculptori ai tinerimei de astăzi, are loc în ziua de 21 Martie, ora 11 a. m., în strada Franklin No. 6.

Vor fi opere de artă extraordinar de reușite.

Felicităm pe întemeietorii societății.

Lucilia.